

zori, in je dober za vžitek, jako dober pa za gospodarstvo. Tudi se hitro in lahko proda, ker je sad jako prijeten, iskan in ljubljen.

13. Folgerce (Folgerkirsche) izvrsten sad, prejšnjemu je zlo podoben, in ker pozneje dozori, jako čislan, zrel je namreč meseca junija, ki je zlo dober za jed, pa tudi dober za gospodarsko rabo. Drevo je sila rodovitno.

14. Rudeče muškateljce (rother Muskateller). Sad, ki meseca junija dozori, je jako žlahen, zlo dober za jed in gospodarstvo. Drevo hitro raste in je jako rodovitno.

15. Debele monmoranske (grosse Glaskirsche von Montmorency) dozori meseca julija, so velike in izvrstne za jed, gospodarstvo in sušilo. Drevo je veliko in rodovitno.

16. Dvojnate steklenke (doppelte Glaskirsche) so velike in izvrstne, ki dozori junija meseca, jako dobre za vžitek. Drevo zraste precej veliko.

17. Oranjevke (rothe Oranien-Kirsche). Sad je velik, sladek in okusen, ki dozori meseca julija, je zlo dober za jed, pa tudi dober za gospodarstvo.

18. Španske zgodnje višnje (Spanische Frühweichsel). Ta sad je najboljši izmed višeni, ki dolgo zdrži na drevesu; dozori že meseca junija; je dober za vžitek, zlo dober za gospodarstvo in posebno za sušilo. Drevo je srednje velikosti pa rodovitno, komaj presajeno že rodi.

19. Osthajmke (Ostheimer-Weichsel) so najslabejši sad, ki meseca julija dozori; jako dober za jed, gospodarstvo, posebno pa za sušilo. Drevo se po koreninčnicah pomnožuje, ki takrat veliko ne zraste, če se v sladko črešnju cepi, stori pa lep vrh.

20. Zgodnje kraljeve grenkulje (frühe königliche Amarelle). Drevo je lepo in zlo rodovitno; sad dozori junija meseca, je jako dober za vžitek, gospodarstvo in sušilo, pa tudi trpeč in sploh čislan.

Program izložbe

ki se bo napravila v jeseni l. 1870 v Gradcu.

Petdesetletni obstanek domače kmetijske družbe, katero je osnoval rajni nadvojvoda Ivan 28. marca 1819, nepozabljiv prijatelj lepe Štajarke, praznoval se bode v jeseni 1870 s svečanostmi, pri katerih se bode napravila ob enem tudi večja izložba kmetijskih, rudarskih, obrtnijskih in umetnjskih pridelkov.

Glavni odbor je v ta namen sestavil program, iz katerega se tukaj oglašajo posnetek.

Izložba bo namreč imela 4 glavne oddelke: A. Kmetijstvo in gozdnarstvo. B. Rudarstvo in plavzarstvo. C. Obrtnijo in industrijo. D. Umetnost in umetne obrtnine, kakor tudi izvodine znanosti, uka in humanitarnih zavodov v polboljšanje fizičnega stanja prebivalstva.

Izložiti se smejo posnemanja vredni pridelki in izdelki domačih in tujih dežel.

Izložba bode v Gradcu v deželnem gospodarskem poskušališču proti koncu septembra ali začetka oktobra leta 1870.

Stvari za izložbo odločene se morajo oglasiti do konca mesca aprila 1870 na posebnih oglasilnih listih, ki se zastonj dobivajo pri odboru izložbe, na kesneja ogasila se bo le samo toliko oziralo, kolikor bo dopuščal prostor.

Dovažanje, razvijanje, postavljanje in odvažanje izloženih stvari, morajo izložitelji na svojo nevarnost in stroške ali sami ali po svojih najemnikih oskrbeti, le na izrečeno željo bo ta dela oskrboval odbor po posebnih komisonarjih s tim, da se mu povrnejo stroški.

Zavarovanje proti ognju za čas izložbe za izložene stvari plača odbor.

Odbor ni odgovoren niti za to, če bi se izložene stvari poškodovale ali izgubile, skrbel bo vendar za to, da se bode na nje gledalo.

Za prepuščen prostor v izložilnici se ne plača nič.

Proste mize in police bo priskrbel odbor. Posebne pravice: draperije, okinčanje itd. mora priskrbeti izložitelj sam. Kurjavo za mašine bo dal odbor brez plače.

Odbor bi tudi delal do tega, da dosegne, da se znižajo tarife na železnicah za potovanje oseb in za prevažanje izloženih stvari sem ter tje in dalje tudi, da bode izložene stvari vžitne proste.

Vsem vrstam izloženih stvari se bodo priznavale medalije, diplome in častne spominice, za izloženo živino pa se bodo dajale tudi denarne premije.

Z izložbo je združeno tudi izžrebanje dobičkov, ki se bodo nakupili izmed izloženih stvari, o čem še se bode posebno oglasilo.

Po dokončani izložbi se bodo prodale ono izložene stvari v javni dražbi, ktere bodo lastniki za to odločili.

Obsiren program se dobiva pri odboru. Vsa sporočila in vprašanja se naj pošiljajo frankovana na odbor v deželno bišo, gospodske ulice v Gradcu (General-Comité, Landhaus, Herrengasse in Graz).

Politični ogled.

Dunajsko ministerstvo je v zadregi, ker Čehi niso prišli na pogovore, in zato bode prej ko ne, vendar v kratkem moralo odstopiti, to priznava prvosednik ministerstva sam, ki je rekel, „da ministerstvo nima nobene stranke za seboj!“ V ti hudi zadregi hoče, kakor „Neue fr. Presse“ pravi, po mogočnosti ustreči Poljakom in zraven tega bode tudi mala specialna razprava s Slovenci, ktera njih pomirjenje obeta. Slovenski narod pa ni otrok, temuč ud velikega slovanskega naroda, in del večine avstrijskega prebivalstva in kot takemu je treba pravice pa ne samo pomirjenja.

Minister Plener je te dni bil naglo poklican v Pešt k cesarju. Pravi se namreč, da se naši državniki nikakor ne morejo pogoditi z ogerskimi zastran vojaške krajine, ker Madjari hočejo le sami imeti vojno Krajino, pa nebi nič več hoteli plačati za splošne državne stroške. Res sicer je, če se zmirom samo dobiva in nič ne izdava, se lahko gospodari, in to bi bilo že Madjarom prav vseč. Ali pa bode tudi takrat res vse po njihovi volji šlo, skorej ni verovati, bati se vendar je, ker dozdej so še vse dosegli, kar so hoteli. Madjari bi vendar s svojim neprestanim več zahtevanjem enkrat znali hudo naleteti in znal bi se pri njih vresničiti stari pregovor: „Vrč nosi vodo, da se mu uho odbije!“ — Ker o Madjarih se mora v resnici reči: „Ako mu pomoliš prst, prime za vso roko!“

V zbornici poslancev so se ta teden posvetovali o neki novi davkarski postavi, kateri pravijo „Erwerbsteuer“. Neki poslanci so hoteli vso postavo podkopati, ker iz vseh strani se skorej v vseh časnikih čujejo glasi soper to postavo. Ali tako imenovana opozicija t. j. Poljaki, Slovenci itd., so se pridružili ministerski stranki in tako je predlog pal, ki je tirjal, naj se posvetovanje preloži.

Ogri zdaj nočejo plačati niti krajcara za stroške pri zadnjem dalmatinskem upor, katerih je narastlo više na 7¹/₂ milijonov goldinarjev, čeravno so med uporom izrekli, da bodo z Cislajtanci vred plačali te stroške. Zdej pa trdijo, da je to celo samo cislajtanska zadeva. Tako je, zdaj je vse pomirjeno, zdaj tudi Ogri spet lože dihajo, tedaj pa jih je naletaval strah, da bi se upor razširil po celem Jugoslovanstvu; tedaj je treba bilo obljube, zdaj pa je ni treba več držati!

Pravi se tudi, da so se Madjari vendar tudi začeli Hrvatov bati, in da Andraši že misli na koncesije, s kterimi bi hrvaško narodno stranko pridobil. Bo težko kaj!

Iz Srbske se piše, da je tamošna vlada sklenola zvezo s Črnogoro, po kateri se boste skupej branili in skupej bojevali. Tudi Grška in Rumunija lahko pristopite k tej zvezi. Pravi se, da se je to zgodilo zarad tega, ker se veže Avstrija s Turčijo.

V Monakovem na Bavarskem so pri drugi volitvi zmagali liberalni kandidati.

Poljski časniki pripovedujejo, da ruski oficirji potujejo po Galiciji in se podučujejo v strateških razmerah. Misli se, da so ti oficirji in avstrijski vojaški tabori na Českem, kakor tudi pomnoževanje avstrijske vojske v Galiciji v neki zvezi, ktera se lahko vgane.

Ruska vlada je naprosila vladiko Strossmayer-ja, da bi posredoval med Rusijo in Rimom, in tako pripomogel, da bi razmere obeh oblasti bolj prijateljske postale. Če bi se to vresničilo, bi bilo zlo velike koristi iz narodno-slovanskega in cerkvenega stališča.

Na Erdelskem so se pred kratkim sošli imenitnejši vodje rumunski in so napravili program v brambo koristi rumunskega naroda v Erdeliji, po kterem se naj sestavi ge-

neralna deputacija iz treh udov in treh namestnikov. Ta deputacija se ima sporazumeti z Rumunci v Bukovini in z vsakim tlačenim narodom v cesarstvu, posebno pa s Čehi, Hrvati, Srbi, Slovenci itd., da bi se s skupno pripomočjo dosegli gotovi uspehi. Poleg tega se bo deputacija tudi pošteno prizadevala, da pridobi kazaje na skupne nevarnosti, ki žugajo vsem narodom, tudi Madjare za to, da spremenijo sedajno sistemo.

Zbor severno-nemške zveze v Berlinu, je te dni sklenil, naj se odpravi kazen na smrt, čeravno se je pruski kralj temu zelo vpiral in grof Bismark sam mnogo zoper govoril v zbornici.

Francoska preiskovalna sodnija je na srečo zvohalo, da se je prine Bonoparte samo branil, ko je častnikarja Noira z pištolo ustrelil. Zdaj ga bodo tudi gotovo za nekrivega spoznali.

Iz Bukarešta se piše, da so tamo mnogo ljudi zaprli za stran njih politikovanja, in da so državljani zelo nezadovoljni s knezom Karlom. On se vendar zanaša na zvestobo vojakov.

Novičar.

(Državni zbor) bode že 18. aprila t. l. sklenjen, če je to res, se spet ne bodo mogle rešiti neke zelo važne stvari.

(Za učilne pomočke v pripravniških šolah) se je po ministrskem ukazu tako-le odločilo: za spodnjo Avstrijsko 1500 gld., za zgornjo Avstrijsko 400 gld., za Solnogradsko 200 gld., za Tirolsko 1200 gld., za Voralbersko 400 gld., za Štajarsko 800 gld., za Koroško 400 gld., za Kranjsko 400 gld., tako tudi za Trst, Istrijo, Gorico in Gradiško, porsod po 400 gld., za Dalmacijo 800 gld., za Česko 3500 gld., za Moravsko 1000 gld., za Bukovino 400 gld., za Galicijo 3000 gld.

(Za c. k. okrajnega glavarja v Celju) je imenovan g. Schönwetter, dozidajni sodnijski adjunkt v Slovengradcu; pravi se, da je prišel do te časti po priporočbi g. poslanca Lohningerja in Kaiserfelda, ki sta ga ministrom samo zato priporočila, ker je strašen nasprotnik Slovencev, kot taki nam je že poznan iz Radgone, kder je pri sodnji raztrgal nekoliko slovensko vlogo. V Celju bo tako ravnanje težko! Slovenci Savinske doline, držite se trdno postav!

(Lavantinska škofija) ima po novem imeniku 174 far, 45 lokalij 501 duhovnikov, med temi je v pokoju 53; ima 629 cerkev in kapelice in 432.421 vernikov.

(Rusija ima več zemlje, kakor vse druge države v Evropi.) Ona ima 365 tisoč štirjaških milj. Vsa Evropa ima le 182 tisoč štirjaških milj. Od tega Rusija večino namreč blizo 100 tisoč štirj. milj. Rusija ima še zdaj dovolj neobdelane zemlje, in zato ima veliko prihodnost, ker v njej beačije posestnikov (proletariata) ni mogoče. Rusija še na svoji zemlji s časoma lahko pomnoži svoje stanovnike na 100 milijonov.

(Na Varaždinskem trgu se je leta 1869 prodalo:) Pšenice 2611 vaganov, rži 3181, turšice (kuruze) 43.245, ovs 1071, ječmena 235, ajde 2018, prosa 104, fižola 1800, krompirja 3159 vaganov; zelja (kapusa) 126.807 glav; sena 5189 centov; slame v šopah 397 centov, slame za stelo 302 centov, svinj 12.610, goved 7214, konjev 8743.

(Pokladanje rezanja — rezane slame — more biti konjem škodljivo.) Živinski zdravniki činijo gospodarje pozorne pri pokladanju rezanja, ker škodi, če je rezano prekratko, posebno konjem, ki lahko zbolijo za grizenjem. Skušnje učijo, da rezanje konjem najhitrej škodi, če se jim dava zmešano z otrobi ali z na debelo zmljetim (šrotanim) zrnjem. Vzrok bolezn se išče v tem, da konj zelo drobnega rezanja ne žveče, temuč celo požira, po čemur se napravijo vetri v črevah in tako zaperajo in stiskavajo, da nastane strašno grizenje. Slama se zato nebi smela krajše rezati, kakor naj manja 1/2 — 3/4 palca.

(Slika vladike Strossmayer-ja) je prinesel lepoznavsko-illustriran praški list „Svetozor“, ki je prav krasno izpeljana. Slika se pa bode tudi posebno tiskala in se bode prodavala v knjigotržnicah. Slika bo kinčala vsako sobo.

(Adresa Zagrebčanov na Strossmayer-ja.) Zagrebčani so napravili adresu na vladiko Strossmayer-ja, niso je vendar upali dati na pošto v Zagrebu, temuč so jo poslali s posebnim zanesljivim človekom v Brežice, ki jo je tamo na pošto dal. To kaže zadost jasno, kake so današnje zadeve na Hrvaškem. Čuje se vendar, da je blišč Rauchove „svetlosti“

že začel zelo temneti, in da so dnevi njegovega banovanja že brojeni. — Lonjsko polje, limito sol in legion enakih stvari mu že piše popotni list. Da bi ga le že imel!

(Knjiga o zgodovini Trsta in njegove okolice) in še tudi o drugih slavjanskih zadevah bode še to leto začel izdavati dobro znan pisatelj J. Godina — Vrdelski, in sicer v mesečnih snopičih, kateri bo vsak obsegal eno tiskano polo, katerih bo izšlo dvanajst. Naročnina je za celo leto 80 kr., za pol leta 40 kr. in za 3 mesece 20 kr. Ker je upati, da bo delo dobro in sploh važno za Slovence, bi dobro bilo, če bi se vsak Slovenec, ki brati vé na knjigo, naročil, in tako podpiral narodno slovstvo in se kaj lepega naučil. Naročnina se naj pošlje izdatelju v Trst, Via Fernando Nr. 28.

(Velika nesreča.) V Celovcu je nad neko globelijo most, čez kterege je napeljana voda za perice. Po zimi preprežejo kamnati vodotok z lesenimi lopami, da so perice pod streho. Letos, ko je bil tako debel sneg, gosposka ni skrbela za to, da bi se bil sneg ogrebel iz onih že slabih lop in zadnjič so se prevezile in podsule nekaj peric, tako da so tri mrtve, več pa ranjenih. Pri ti veliki nesreči je le še ta sreča, da je ravno tisti dan bilo zelo malo peric, ker jih je skorej vsak dan več. Ta žalostna prigodba je primorala barona Kúbek-a, cesarskega deželnega poglavarja na Koroškem, da je vzel celovškemu županu vodstvo policije, ter ta posel začasno izročil posebnemu cesarskemu uradniku. To pa zato, ker so se že davno kupičili grehi celovškega županstva, in le en glas je, da je to prav! Župan je urno odstopil in mestni zbor je v seji 15. februarja sam čez se sodbo izrekel, ker dr. Luggin je djal: Krivi smo, tudi sam sebe ne izgovarjam. Res prav žalostno, da se mora vlada vtikati v srenjsko sa-moupravo!

Letni in živinski sejmi na spodnjem Štajarskem od 10. do 15. marca 1870.

Sejmi brez zvezdice so letni in kupčijski, z jedno zvezdico zaznam-njani (*) so živinski, s zvezdicama (**) so pa letni in živinski.)

- 10. marca: v Dolu ** v okraju Laški trg; pri št. Jurju ** okraja vranskega; v Loču **; na Orehovici ** brežkega okraja; v zgornji Kostreznici ** rogaškega okraja; v Pilštajnu ** kozjega okraja; na Slatini, rogaškega okraja; na spodnji Polskavi ** slov. bistricega okraja.
- 11. marca: v Mariboru * v predmestju sv. Magdalene.
- 12. marca: pri sv. Jurju ** celjskega okraja; pri št. Lorencu ** na dravskem polju, ptujskega okraja; v Slovengradcu; v Zelnici ** mariborskega okraja.
- 14. marca: v Policanah **; v Radoljci ** rogaškega okraja.
- 15. marca: v Pleterju ** brežkega okr., se obhaja pri fari na Zdolih.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varšk. dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	10	4	60	5	—	4	15
Rži	2	60	3	—	3	85	2	80
Ječmena	2	40	0	00	3	60	0	—
Ovs	1	90	2	10	2	50	2	—
Turšice (kuruze) vagan	2	75	3	—	2	90	2	70
Ajde	2	60	2	90	2	80	2	30
Prosa	2	60	2	80	3	50	2	70
Krompirja	2	—	1	30	1	20	1	—
Govedine funt	—	19	—	25	—	24	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10	—	10	50	9	—	10	—
" 18"	—	—	—	6	20	0	00	—
" 36" mehkih "	4	—	0	00	6	70	8	—
" 18"	—	—	—	0	00	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	55	—	60
" mehkega "	—	50	—	50	—	50	—	50
Sena cent	2	10	1	90	1	40	2	—
Slame cent v šopah	1	40	1	30	0	85	1	15
" " za steljo	1	10	0	90	0	65	—	90
Slanine (špeha) cent	38	—	27	00	40	—	28	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 83 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.75.

Narodno drž. posojilo 97.—

Loterijske srečke.

V Gradcu 26. februarja 1870: **12 28 26 59 79**

Prihodno srečkanje je 12. marca 1870.